

Huda energija!

Črne luknje so na slabem glasu; znane so po tem, da posrkajo vase stvari, ki jih zato nikoli več ne vidimo. Manj znano pa je, da včasih ustvarjajo močne curke, v katerih snov brizga navzven. Astronomi so pred kratkim odkrili dva taka curka, ki sta oba rekorderja!

Večina galaksij ima v središču črno luknjo, tudi naša galaksija. Te črne luknje imajo lahko mase od milijon do milijardo mas našega Sonca, a vsa ta snov je v njih stlačena v majceno kroglo. Snov je tako tesno stisnjena, da proizvaja zelo močan gravitacijski privlak – dovolj močan, da črna luknja pogoltne tudi svetlobo in ji prepreči, da bi ji kadarkoli ušla!

Črne luknje so znane po tem, da srkajo vase snov, ki, tako kot voda, ki ne odteče naravnost v odtok, ustvari disk okoli črne luknje in postopoma pada vanjo in jo hrani. Ko snov v disku kroži vedno hitreje in hitreje, se segreje in bruha velikanske količine svetlobe in snovi. Te zaslepljujoče curke pogosto najdemo, da bruhamo iz najsvetlejših središč galaksij imenovanih 'kvazarji'.

Eden od novoodkritih curkov je tako daleč od nas, da je že blizu roba znanega vesolja! Drugi curek pa izbruha na leto toliko snovi, da bi je bilo dovolj za 400 Sonc! In okrog 100-krat več energije kot vse zvezde v naši galaksiji skupaj – res je prava pošast!

COOL FACT

Črne luknje pravzaprav sploh niso luknje in so ravno nasprotje od praznine. V črnih luknjah je od vseh vesoljskih teles snov najbolj gosto natlačena. Naredite model črne luknje s pomočjo navodil UNAWA activity in izvedite več o teh skrivnostnih pošastih!

